

OSZCZĘDNOŚĆ

Organ „Związku Galleyjskich Kas Oszczędności“

Wychodzi raz na miesiąc.

Redaguje

Biuro Związku.

Redakcyja i Administracyja

Lwów, ulica Stryjska 1. 4.

Prenumerata

roczna z przesyłką pocztową 5 kor.

Ogłoszenia

70 kor. za stronę, przy powtarzaniu odpowiedni opust.

TREŚĆ: Reorganizacyja kas oszczędności w Bawaryi. — Ewidencyja kredytu wekslowego. — Udział wynosi 2 korony. Orzeczenia Trybunału administracyjnego. — Notatki: Szkolne kasy oszczędności. — Miejska kasa oszczędności we Lwowie. — Powiatowa kasa oszczędności w Buczaczu. — Nekrologia. — Urządzanie loteryi fantowych — Starostwo w Radzechowie. — Nowe czasopismo „Jarskie życie.“ — Rękodzielnik. — Darowizna wkładki na książeczkę — Wykreślenie prawa zastawu wbrew woli dłużnika. — Ruch wkładek w grudniu 1911. — Inzeraty.

Reorganizacyja kas oszczędności w Bawaryi.

W połowie roku zeszłego bawarskie ministerstwo spraw wewnętrznych wydało reskrypt zmieniający obowiązujący dotąd regulatyw dla bawarskich kas oszczędności z 20. maja 1874, uznając, i słusznie, — że zmienione stosunki w ciągu ostatnich lat 37 wymagają także zmiany postanowień przed laty 37 dla tych instytucji wydanych. — Organizacyja bawarskich kas oszczędności w wielu kierunkach zbliżoną była do organizacyi austriackich kas oszczędności — pomimo tego jednak od szeregu lat sfery fachowe domagały się reorganizacyi i rozszerzenia działalności kas oszczędności odpowiednio do zmienionych stosunków gospodarczych, ekonomicznych, piędnych, do spożytkowania tych środków obrotu piędniejszego, jakie w nowoczesnym gospodarstwie społecznym z dniem każdym zdobywają sobie coraz większe znaczenie.

I dziwna rzecz. W Austrii również niejednokrotnie dawały się słyszeć głosy, żądające zmiany starego regulatywu z roku 1844 — atoli głosy te cichnąć musiały wobec tego, że nie można było się spodziewać, że nowy regulatyw jaki miałyby zastąpić stary regulatyw z roku 1844, będzie dla kas oszczędności lepszym i korzystniejszym.

Stanowisko jakie sfery decydujące zajmowały szczególnie w latach ostatnich — a dowodów tego mamy wiele i w ustawach w ostatnich latach wydanych i w projektach nowych ustaw, napawały kasy oszczędności niepokonną obawą, że zmiana, jeśliby była, — wyszłaby dla kas oszczędności na gorsze.

Rząd bawarski, oceniając sprawiedliwie znaczenie kas oszczędności nie wahał się przystąpić do ich organizacyi, któraby wyszła na korzyść tych instytucji i ich rozwoju. Jak wspomnieliśmy wyżej o potrzebie tej reorganizacyi już dawno mówiły i same kasy oszczędności, omawiano sprawę dość obszernie w literaturze fachowej, w prasie codziennej, zbierano daty i materiały a rezultatem tego ostatni reskrypt.

Prawda, nie da się zaprzeczyć, że bardzo wiele do przyspieszenia tej reorganizacyi przyczyniło się wejście w życie nowej ustawy cywilnej z wielu no-

wemi postanowieniami o pupilarnem bezpieczeństwie lokacyi i o prawnej naturze i własnościach dokumentów kas oszczędności jak nie mniej wprowadzenie w życie ustawy czekowej, przyznającej kasom oszczędności bierną zdolność czekową. Również nie małą rolę odegrało tu wydanie nowej ustawy o pocztowym obrocie czekowym, rozgałęzienie się obrotu przekazowego i nadzwyczajne w ostatnich latach zwiększenie się liczby instytucji, stojących w obrocie przekazowym. Głównie atoli na reorganizacyę kas oszczędności bawarskich wpłynęło przeświadczenie o wysokim ich znaczeniu jako instytucji kredytowych z jednej, a instytucji dobroczynnych z drugiej strony.

W nowych przepisach bawarskich, pomimo, że liczą się one z konserwatywnym charakterem kas oszczędności, widoczną jest dążność i chęć dania tym instytucyom możności do przystosowania się do nowoczesnych wymagań rozwiniętego życia ekonomicznego i umożliwienia im jeśli nie konkurować, to przynajmniej na równi postępować ze zdrowo rozwijającymi się innymi instytucyami finansowymi.

Najważniejszym i najdonioślejszym momentem nowego regulatywu bawarskiego to wyraźnie zaznaczona tendencyja do jak najmniejszego ograniczenia autonomii kas oszczędności. W nowym tym regulatywie przepisy obowiązujące kasy oszczędności dadzą się podzielić na dwie grupy: pierwszą stanowią ogólne przepisy prawne, mające moc obowiązującą dla wszystkich — a zatem: dla tych instytucji, choćby nawet w ostatnich nie były pomieszczone — drugą grupę stanowią przepisy, które przedstawiają się jako linie wytyczne dla prowadzenia interesów, a które tylko wówczas nabierają mocy obowiązującej, o ile do statutu zostaną przyjęte.

Poniżej podajemy najważniejsze postanowienia nowego regulatywu bawarskiego, i zaznaczamy, że choć na pierwszy rzut oka mogą się one wydawać jako bardzo zbliżone do niektórych postanowień czy to regulatywu z roku 1844, czy też do statutu wzorowego, lecz w zasadzie jest wielka różnica: regulatyw bawarski otacza kasy oszczędności pewną opieką, czuć w nim dążenie do umożliwienia rozwoju tym instytucyom nie w egoistycznych celach rządowych i fiskalnych — lecz rozwoju dla dobra ludności i komuny, która za nie dała gwarancyę.

Pod pojęcie kas oszczędności podpadają tylko kasy założone przez osoby prawne prawa państwowego (powiaty i gminy). Własny ich majątek ma tworzyć osobno zarządzaną część składową ogólnego majątku gminy lub powiatu, które równocześnie ręczą całym swoim majątkiem i dochodami za zobowiązania kasy wobec wkładkujących.

Zarząd kasy oszczędności spoczywa w rękach tych ciał autonomicznych, które wedle ordynacji gminnej lub powiatowej powołane są do zarządu majątkiem gminy lub powiatu. — Prowadzenie rachunkowości i kasowości opiera się na ogólnych przepisach obowiązujących rachunkowość gmin i powiatów, — z zastosowaniem ewentualnych specjalnie dla kasy oszczędności wydanych zarządzeń. Regulatyw przepisuje prowadzenie buchalterii podwójnej w kasach większych — mniejsze kasy od tego obowiązku mogą być zwolnione.

Między innymi przepisuje regulatyw, że tak książeczki wkladkowe jak i wszystkie pokwitowania wpisy do książeczek tak co do wkładek jak i wypłat, wszystkie wykazy i t. p. muszą być przez dwóch urzędników podpisane.

Stanowisko służbowe urzędników kasy oszczędności jest takie samo jak urzędników gminy względnie powiatu — obowiązki zaś ich i zakres działania mają być przez osobną instrukcję służbową unormowane.

W §. 7. regulatywu zawarte są postanowienia co do nadzoru I tu obowiązują ogólne przepisy ordynacji gminnej lub powiatowej a ponadto jest postanowienie, że o ile gminy dla swoich kas oszczędności nie ustanowiły osobnej organizacji rewizyjnej, muszą poddawać całą administrację kasy co trzy lata fachowej kontroli, dokonanej przez fachowca nie należącego do składu zarządu kasy. O rezultacie tej fachowej rewizji ma być złożone sprawozdanie, którego odpis ma być natychmiast po ukończeniu rewizji przedłożony władzy nadzorczej.

Dalsze postanowienia regulatywu w §. 8—23 zajmują się przeważnie wkładkami. Szczególniejszą uwagę poświęcono jak najdalej idącym udogodnieniom w składaniu oszczędności. W tym celu jako najodpowiedniejsze środki zaleca rozporządzenie wykonawcze urządzenie jak największej liczby, miejsc do przyjmowania wkładek, domowe puszki oszczędności, — zbieranie wkładek po domach, wyznaczenie takich godzin urzędowych aby także ta część ludności, która w ciągu dnia jest zatrudniona, mogła bez straty czasu złożyć lub podjąć swe oszczędności, a wreszcie wciągnięcie do manipulacji kas oszczędności obrotu czekowego i przekazowego. Przepis wykonawczy zaleca zarazem kasom oszczędności staranie się o pozyskanie młodzieży i osób, zaczynających wcześniej na siebie pracować, na klientów kasy. Natomiast wszystkie te dążenia nie powinny prowadzić do współzawodnictwa z zawodowymi instytucjami kredytowymi i do rozszerzenia działalności na osoby, które przez swoje majątkowe i ekonomiczne położenie nie należą do właściwych oszczędzających.

Co do prowadzenia działu wkladkowego nowy regulatyw wprowadza szereg nowych przepisów mających na celu do pewnego stopnia zmodernizowanie tych instytucji i rozszerzenia ich działalności.

W statutach ma być ustanowiona tak najniższa jak i najwyższa wkładka jednego wkładkującego. Wysokość tej najwyższej dopuszczalnej wkładki może być atoli rozmaicie, stosownie do rodzaju i charakteru lokacji normowaną. Jako wkładkujący (Einleger) którym może nie być równocześnie skła-

dający (Erleger) uważany jest ten, na czyje nazwisko wkładka ma być uskutecznią.

Kasa oszczędności ma prawo żądać dat personalnych co do wkładkującego i bez podania powodów może odmówić przyjęcia wkładki — choćby ta nie przekraczała najwyższej dopuszczalnej granicy.

Postanowienie to ma na celu zapobiedz obciążeniu postanowień o najwyższej dopuszczalnej wkładce, tudzież utrudnić lokowanie w kasie większych kwot przeznaczonych tylko na chwilową lokację.

Procent od wkładek ma być tak ustanowiony, aby klienci wkladkowi nie byli narażeni na częste zmiany stopy procentowej, i aby fruktyfikacja ich wkładek zapewniała im korzystne oprocentowanie ich oszczędności — Oprocentowanie może być także stopniowane odpowiednio do wysokości wkładki i jej rodzaju. Większe wkładki mają być niżżej oprocentowane, a zwłaszcza jeśli w przeciągu krótkiego czasu po złożeniu będą podjęte.

Regulatyw w §. 11. wprowadza pewną nowość a to t. zw. zamknięte książeczki wkladkowe — t. j. książeczki, z których wypłata czy to całej kwoty, czy części nie może nastąpić przed pewnym stale oznaczonym dniem kalendarzowym, lub przed zajęciem pewnego, publicznym dokumentem udowodnionego zdarzenia. Wkładki z tych książeczek tylko w wyjątkowych wypadkach i po przytoczeniu ważnych i wiarygodnych powodów mogą być wypłacone.

Co do wypłat z książeczek wkladkowych regulatyw bawarski stoi na tem stanowisku, że wypłaty te powinny się odbywać odpowiednio do nowych wymagań współczesnych. Obok przedkładania książeczek przy wkładkach i wypłatach dozwala regulatyw używania wszystkich środków używanych obecnie w obrocie pieniężnym. Na pierwszy plan wysuwa się tu pocztowy obrót przekazowy. W tym celu kasy oszczędności mają się postarać o utworzenie własnego rachunku w pocztowej kasie oszczędności i ile możności skłaniać wkładających do wydatnego korzystania z tego sposobu składania pieniędzy, dostarczać im bezpłatnie druków, formularzy przekazów, za pomocą których strony nawet bez przedłożenia książeczki wkladkowej mogą dysponować kwotami na książeczki złożonemi, a wypłata na taki przekaz uskutecznią zwalnia kasę tak samo, jakby wypłata na książeczkę była uskutecznią. W książeczkach takich atoli o ile one nie zostaną w kasie deponowane, musi być uwidocznionem, że dyspozycya z niej dozwoloną jest także za pomocą przekazów. Przekazy te wolne są od stempli i jakichkolwiek należytości.

Ża zezwoleniem władz nadzorczych mogą kasy oszczędności dozwolnić wkładkującym dysponować oszczędnościami przy użyciu czeków, na kasę ciągniętych.

Dalej przepisuje regulatyw, że w statutach ma być pomieszczone postanowienie, że ze zmianą miejsca zamieszkania wkładającego, należytość jego może być przeniesioną do innej kasy oszczędności bez przerwy oprocentowania i bez jakichkolwiek kosztów.

W statutach ma być postanowienie, że procentowanie ustaje, jeśli wkładający przez pewien, co najmniej 20 letni okres czasu nie zgłosi się do kasy oszczędności i nie przedłoży książeczki, czy to celem wniesienia lub podjęcia wkładki, czy też celem dopisania procentów.

Kasa oszczędności wypłaca wkładki okazicielowi książeczki i z reguły nie jest obowiązana badać uprawnienie okaziciela do żądania wypłaty.

Nowością atoli jest wprowadzenie ubezpieczenia przeciw nieuprawnionemu podjęciu kwot na książeczki złożonych; za takie ubezpieczenie płaci interesent odpowiednią nieznaczną premię.

Co do zadawienia wkładek oszczędności postanawia regulatyw, że wkładki, które przestały się procentować skutkiem upływu najmniej 20 letniego okresu czasu, przez który kasie książeczka nie została przedłożona, zadawniają się po upływie dalszych lat 30, lecz dopiero po poprzednim zawiadomieniu właściciela lub jeśli miejsce pobytu jego jest nieznanie po należytem ogłoszeniu w sposób, w jaki obowiązujące ogłoszenia kasy do publicznej wiadomości mają być podawane.

Dalej postanawia regulatyw, że w statutach kasy ma być postanowienie, że kasa oszczędności na żądanie interesenta obowiązana jest przyjąć jego książeczkę w przechowanie. Przyjęcie atoli książeczki w przechowanie ma być zawisem od warunku że pewna minimalna kwota musi stale na książeczce pozostać.

Za przechowanie takich książeczek może sobie kasa oszczędności policzyć pewną nieznaczną należitość. Również na żądanie i na rachunek stron, może kasa oszczędności, skoro wkładka dojdzie do pewnej wysokości, zakupywać i przechowywać dla wkładkujących papiery i obligacje gminne ewentualnie powiatowe, — na okaziciela opiewające.

(C. d. n.)

Ewidencja kredytu wekslowego.

W ostatnich dniach poważniejsze Banki lwowskie i instytucje finansowe przystąpiły do zawiązania „biura ewidencyjnego“ którego celem jest umożliwienie bankom, które do tego biura przystąpią, zorientowanie się w obliżu wekslowym poszczególnych firm, osób i stowarzyszeń. Kierownictwo tego biura poruczono Bankowi krajowemu, któremu też banki, należące do biura obowiązują się podawać wysokość zobowiązań wekslowych wszystkich firm, które u nich korzystają z kredytu wekslowego — a na podstawie tych dat Bank krajowy prowadzić będzie ścisłą ewidencję obciążenia wekslowego poszczególnych firm a odnośne daty podawać będzie do wiadomości członków biura ewidencyjnego — tj. do wiadomości tych instytucji, które kredytu reeskontowego udzielają. Potrzeba stworzenia takiej organizacji dawno już była odczuwaną, — i życzyliby sobie należało, aby jak największa liczba poważnych instytucji, do tego biura przystąpiła — Organizacja taka jest tem bardziej teraz potrzebną, gdy w Galicyi zwiększyła się ogromnie w ostatnich latach liczba instytucji finansowych, stowarzyszeń a nadto powstało wiele filij banków pozagalicyjskich, niemieckich i czeskich, które rozwinęły nadzwyczaj szeroką działalność na polu reeskontu weksli. Rezultatem zaś tego jest, że nader trudno zorientować się co do faktycznego zadłużenia tego lub owego eskontera, który korzysta z kredytu w kilku lub kilkunastu instytucjach finansowych — i to w mierze przewyższającej znacznie jego siłę finansową.

Sprawę potrzeby takiej organizacji poruszyły niedawno także dzienniki warszawskie a to z powodu milionowego bankructwa niejakiego Huberbanda w Warszawie.

Kuryer warszawski pisząc o tem bankructwie i zastanawiając się nad tem, jak mógł taki Huberband, mające majątku może na 100 do 200.000 ru-

bli korzystać z kredytu na przeszło dwa miliony rubli pisze, że banki warszawskie można winić tylko w jednym kierunku, iż nie znalazły sposobu do zmian celowych w formach kredytu, winić natomiast nie można ich za to, że wierzyły dyskontrowi, który zwykle dysponuje mniej lub więcej realnym majątkiem własnym i zna tę drobną sferę kupców i przemysłowców, której dokładnie duża instytucja znać nie jest w stanie, a rozdrabniać się nie może.

„Instytucje finansowe zarabiając, dają stosunkowo w ostatnich czasach której dywidendy, więc i w czasach obecnych: wojny włosko-tureckiej, niepokoju w Chinach i Persyi, przygnębiającej polityki nacyonalistycznej, tracić muszą, tembardziej, iż kupcy i przemysłowcy otrzymują niebywałą dotychczas ilość protestów.

„Straty na takich Huberbandach w podobnych czasach są możliwe, są nawet wytłumaczone, ale nie konieczne, bo łatwo przewidzieć się dające, lecz u nas, w świecie kredytu wekslowego, panuje rodzaj anarchii, t. j. pęd owczy i to nie tylko w bankach i u bankierów, lecz we wzajemnych kredytach i nawet pożyczkowo oszczędnościowych towarzystwach. Pieniądze muszą dawać odsetki, muszą zarabiać, a że nie nauczono się u nas lokować pieniędzy w nowe przedsiębiorstwa przemysłowe wszelkiego rodzaju, więc pozostaje jedna najłatwiejsza a linia najłżejszego oporu i najmniej wymagająca sił intelektualnych i organizacyjnych: dyskonto weksli. Tylko gdy taki Huberband mógł być „wart“ naprzykład ogólnie 100 do 200 tysięcy i za tę wysoką sumę odpowiadać, to w pogoni za dyskontem ogólna jego względna odpowiedzialność kredytowa była miarodajna dla każdej instytucji i dla każdego większego bankiera oddzielnie: dlatego to zamiast wiesić wypłaty wskutek nadmiaru protestów na 100 do 200, taki Huberband okazuje się „żyrowanym“ na 1½ do 2 milionów, bo z tego, co względnie „był wart“, korzystał dziesięciokrotnie!..

„Zgadza się, iż taki pośrednik dyskontier jest potrzebny dla banków, ale nie do rozmiarów kredytu, jakimi dysponują same banki o wielkich kapitałach zakładowych i rezerwowych w banku państwa. Dwa miliony kredytu wekslowego, to wyżyna, jakiej zaledwie długoletni milionowy bank akcyjny dosięgnąć może. A wszak żadna firma prywatna takiego kredytu nie ma.

„Jakimi kapitałami zakładowymi i rezerwowymi własnymi dysponował Huberband, tego nikt nie wie, bo i sam H o tem nie wie, kręcąc zapalczywie kołem dyskonta i kredytu.

„Więc tu wina anarchii, owczego pędu i braku krytycyzmu, co jedno z drugiego wypływa. Czy Huberband, czy X. Y. lub Z. jest winien, iż go ciągną wszędzie i biorą od niego wszystkie weksle, bezkrytycznie? A z drugiej strony czy A. B. lub C. żyjący z kredytu i kredytem a dobry na rubli 500 t. j. odpowiedzialny majątkowo na 500 do 1000 rubli może nie być zadowolonym, iż dostanie zamiast 1000 rubli, dziesięć lub trzydzieści razy tyle we wzajemnych kredytach i Towarzystwach pożyczkowo-oszczędnościowych?

„Fałszywe weksle i fałszywe normy i formy kredytowe — wygodna i bardzo szeroka droga do unicestwienia naszego życia ekonomicznego. Jakaś ślepotą, której żadne perswazyje nie mogą usunąć. Wszak faktem jest, iż u nas kredytem odpowiednim melioracyjnym i obrotowym, pomimo wysokiego realnego majątku nie mogą dysponować ani

sfery większej własności rolnej i przemysłowej. ani ludzie inicjatywy i wynalazków.

„Pojęcie o płynności weksła handlowego jest złudne, a jednak tej złudzie ulegają u nas wszyscy ci, którzy prym trzymają w świecie naszych finansów.

„Słowa publicystów mijają zupełnie bez wrażeń; nawet gniewają się ludzie skądinąd rozumni i praktyczni, iż pozwalamy sobie wskazywać im drogi i uczyć ich. Jest to nasz obowiązek, nie nasza wina, iż staje się on u nas bezpłodnym, że głos nasz jest niewysłuchany.

Autor zaleca zjazd.

Celem specjalnego zjazdu w sprawie kredytowej byłoby, między innymi, stworzenie biura centralnego kredytowego, któreby wskazywało interesowanym, iż X. Y. lub Z. dobry na 10 tysięcy już korzysta z takiego kredytu w jednej lub dwu instytucjach, a następnie, aby role dyskonterów-pośredników przejęły na siebie Towarzystwa wzajemnego kredytu grup zawodowo produkcyjnych. Wzajemny kredyt nie powinien służyć wszystkim i dawać pieniądze tym, którzy wszędzie, gdzie mogą, dyskontują swe prawdziwe, czy fałszywe weksle Dyskonter dlatego jest dobrze widziany, że zna jakoby dokładnie swego klienta.

Wiele uwag powyższych można zastosować także do stosunków panujących i u nas w Galcyi.

Udział wynosi 2 korony.

„Odrodzenie“ organ związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych pomieszcza ciekawą wiadomość o stowarzyszeniu, zawiązanem w roku 1908 w pewnym mieście powiatowem, którego założyciele zdobyli rekord w różnorodności celów i zadań, — przy użyciu atoli wprost bajecznie małych środków.

Celem stowarzyszenia jest wedle statutu:

1. Zakładanie własnych sklepów, składów po wsiach i miastach na wszelkie towary, wyroby przemysłowe i produkty rolne;
2. Nabywanie majątków (!) ruchomych i nieruchomości;
3. Zajmowanie się parcelacją (!) gruntów;
3. Nabywanie i pośrednictwo przy dostarczaniu dobrych nasion, nawozów, maszyn i narzędzi rolniczych;
5. Budowanie fabryk (!), domów i budynków gospodarskich;
6. Prowadzenie handlu i przemysłu różnego (!) rodzaju;
7. Dzierżawienie gruntów i domów;
8. Utrzymywanie stosunków z towarzystwami rolniczymi, handlowymi i przemysłowymi.

Słusznie też pisze „Odrodzenie“ o tem stowarzyszeniu:

„Po przeczytaniu tak obszernego programu pracy, którego każdy poszczególny dział mógłby zatrudnić osobne stowarzyszenie o poważnym kapitale, pomyśli sobie każdy znawca kooperatywy, że założyciele zabezpieczyli sobie niezawodnie poważne kapitały do obrotu, a przedewszystkiem znaczne udziały i wielką liczbę członków. Inny znawca pomyśli sobie, że nawet i przy wielkim kapitale zakładowym program tak różnorodny nie łatwy jest do

wykonania, bo wymaga od członków zarządu zbyt wielkiej wszechstronności, a jednak „nie święci garnki lepią“. — Dyrekcyja, mając odpowiednie fundusze, mogła powołać do pracy fachowych do każdego działu funkcyjaryuszów. Te przypuszczenia znawców zawiodły, statut postanawia bowiem w § 51 że udział wynosi 2, wyraźnie: dwa e korony! z tem że członek nie może mieć więcej, niż tysiąc udziałów.

Gdyby' ktoś posądzić chciał Dyrekcyję o to, że starać się będzie o pozyskanie członków z jak największą ilością udziałów, tego objaśnią cyfry bilansu surowego, wykazujące w udziałach gotówką wpłaconych razem koron 1.008 przy 173 członkach, którzy, jak się okazuje, wpłacili przeciętnie po niecałych 6 koron.

Towarzystwo zarejestrowane zostało 22 stycznia 1908 r. i w tym czasie nagromadziło rezerw w wysokości 196 koron, które wraz z powyższymi udziałami reprezentują kapitał własny w sumie 1.204 koron, po 4 latach od zarejestrowania, gdy obcy kapitał w postaci różnych długów wynosi 94.000 kor., a więc w stosunku jak 1:2 do 94. — Towarzystwo to dostało subwencyę 1000 K z funduszy państwowych, przeznaczonych do popierania przemysłu drobnego.

Założycielem i protektorem stowarzyszenia jest jeden z b. posłów do Rady państwa, który skrętnie i gorliwie zabiegał około pozyskania 2-koronowych członków w sferach poselskich i wśród osób, zajmujących w kraju wybitne stanowiska! Trudno nie pisać satyry.

Od dalszych komentarzy wstrzymujemy się, a posłowi-pocie, który „mierzy siły na zamiary“, radzimy, ceniąc jego dobre chęci, ażeby, poradziwszy się ludzi doświadczonych na tem polu pracy, czem prędzej zastosował się do przysłowia: „wedle stawu grobla“, albo szukał laurów na innem, dla niego bardziej przystępnem polu pracy.

Orzeczenia trybunału administracyjnego.

1. Ekwiwale nt Zakładom kredytowym istniejącym przy instytucjach kredytowych jako samostne podmioty majątkowe, przysługuje jako samostnym organizacyom spółkowym uwolnienie od należytości ekwiwalentowej po myśli § 2. ustawy z dnia 27. grudnia 1880. Dz. pp. nr. 1, r. 1881.

2. Oświadczenie sądowe. Jeżeli wierzyciel hipoteczny, który przed licytacją realności żądał zapłaty swojej pretensyi w gotówce — choćby nawet z zastrzeżeniem, że część tej pretensyi pozostawi przy hipotece — po ukończonej licytacji wyda nowo nabywcy pisemne oświadczenie, że zgadza się na przejęcie części długu przez nowonabywcę, wówczas oświadczenie to podlega należytości wedle par. 101. A. n. (Orzeczenie z dnia 8. stycznia 1910 L. 63).

3. Cesia Za podstawę wymiaru należytości od cesyi oprocentowanej pretensyi z zastrzeżeniem prawa pobierania procentów służyć ma waluta cessayna z doliczeniem wartości prawa pobierania procentów. (Orzeczenie z dnia 11. stycznia 1910 L. 220).

4. Podatek: Wydatki, które się odnoszą tylko do wolnych od podatku obiektów dochodowych, mają być w swojej pełnej wartości z policzalnych wydatków wyłączone. (Orzeczenie z dnia 14. stycznia 1910 L. 324).

5. **Podatek.** Procenta pożyczki anuitetowej, zaciągniętej na hipotekę są potrącalne, jeśli będzie ustalono, że pożyczka została zaciągnięta i zużyta na policzalne wydatki obrotowe. (Orzeczenie z dnia 19. stycznia 1910 L. 552).

6. **Podatki.** Jako (stare zapasy) rezerwy po myśli § 98. ustawy podatkowej mają być uważane nie tylko fundusze rezerwowe przeznaczone na pokrycie strat, ale także z nadwyżek obrotowych utworzone fundusze obrotowe przedsiębiorstwa gminnego. (Orzeczenie z dnia 19. stycznia 1910 L. 551).

7. **Podatki.** Dywidendum od akcji banku austro-węgierskiego nie przysługuje uwolnienie, od podatku, uprawniające do wyłączenia ich z podstawy do opodatkowania. (Orzeczenie z dnia 19. stycznia 1910 L. 484).

8. **Podatki.** Spłaty, które wpływają na wyrównanie szkody, wyrządzonej przedsiębiorstwu przez defraudację i uznanej w swoim czasie jako pozycya potrącalna, mają być uważane jako podlegające podatkowi dochody tego roku, w którym rzeczywiście wpłynęły. (Orzeczenie z dnia 26. stycznia L. 934).

9. **Konwersya.** Zastrzeżenie zawarte w skrypcie dłużnym lub w cesyi co do podwyższenia stopy procentowej, stanowi wedle § 3. ustawy z dnia 22. lutego 1901 Dz. pp. nr. 49 przeszkodę w uzyskaniu ulg konwersyjnych nawet wówczas, gdy prawo zastawu dla tych wyższych procentów nie zostało zainstabulowane. (Orzeczenie z dnia 8. lutego 1910 L. 1271 i 17. marca 1910 L. 2686).

10. **Podatki.** Kwoty odszkodowania, które musiały być zapłacone z powodu zestornowania kontraktu kupna odnoszącego się do dostarczenia motorów dla przedsiębiorstwa przemysłowego, nie stanowią potrącalnej pozycji wydatków obrotowych. (Orzeczenie z dnia 9. lutego 1910 L. 1296).

11. **Kontrakt kupna.** „Umówienie warunków, pod którymi kontrakt kupna realności ma przyjść do skutku“ pomimo złożenia zadatku i kary umownej ma być uważane tylko jako porozumienie się co do zawarcia w przyszłości kontraktu kupna i nie podlega należności przenośnej, jeśli było postanowione, że cena kupna w dniu zawarcia kupna musi być zapłaconą i jeżeli oznaczono termin do sporządzenia kontraktu kupna. (Orzeczenie z dnia 10. lutego 1910 L. 1405).

12. **Konwersya.** Okoliczność, że trzecia osoba przystępuje jako dłużnik osobisty z pożyczki, powstałej z konwersyi, nie przeszkadza przyznaniu dłużnikowi hipotecznemu ulg należnościowych — natomiast dokument, którym stwierdzono przystąpienie trzeciej osoby, podlega należności. (Orzeczenie z dnia 14. lutego 1910 L. 261).

13. **Wartość podatkowa.** Okoliczność, że skutkiem złego stanu budowy już w czasie dokonanego przypisania podatku okazały się konieczne liczne naprawy i mieszkania nie mogły być wynajęte, nie może być uważaną jako przypadkowe zdarzenie, któreby sprzeciwiało się wymiarowi wedle wartości. (Orzeczenie z dnia 15. lutego 1904 L. 1412).

14. **Ekwiwalent.** Jawna spółka handlowa, założona na czas nieograniczony, a przez śmierć jednego ze współników rozwiązująca się, jest uwolnioną od należności ekwiwalentowej, chociaż w kontrakcie spółkowym jest postanowienie, że w razie porozumienia się wszystkich współników, nowy współnik może przystąpić. (Orzeczenie z dnia 15. lutego 1910 L. 143).

15. **Rekurs.** Jeśli władza skarbowa w pierwszej i drugiej instancji przyznaje ulgi konwersyjne tylko za poprzednim zrzeczeniem się strony co do przy-

sługującego jej w skrypcie dłużnym prawa przerzucenia podatków, należności etc., wówczas rekurs przeciw tym orzeczeniom do ministerstwa skarbu nie jest niedopuszczalny, chociażby nawet strona z przezorności zrzeczenie się takie złożyła. (Orzeczenie z dnia 19. lutego L. 1759).

16. **Rekurs.** Przez dołączone do orzeczenia drugiej instancji pouczenie o środkach prawnych, że przeciw temu orzeczeniu przysługuje prawo rekursu, ministerstwo wcale nie jest związane i może rekurs jako niedopuszczalny odrzucić.

(Orzeczenie z dnia 19. lutego 1910 L. 1760),

17. **Kary porządkowe.** Z powodu nieuczynienia zadość wezwaniu, wystosowanemu do osoby prawnej o udzielenie wyjaśnień, nie może być wymierzona kara porządkowa osobie prawnej jako takiej.

(Orzeczenie z dnia 21. lutego 1910 L. 1837).

18. **Konwersya.** Okoliczność, że dawniejsza pretensya w chwili wystawienia konwersyjnego skrypcu dłużnego nie została jeszcze tabularnie zabezpieczoną, nie przeszkadza przyznaniu ulg konwersyjnych.

(Orzeczenie z dnia 22. lutego 1910 L. 771).

19. **Podatki.** Orzeczenie rzeczoznawców co do stosowności odpisu wartości nie może się ograniczać tylko na samą opinię bez przedmiotowego umotywowania

(Orzeczenie z dnia 23. lutego 1910 L. 1920).

20. **Zwrot procentów.** W razie odpisania indebite zapłaconych podatków odsetki mają być zbonifikowane tylko od kwoty w gotówce zwróconej a nie także od kwoty, która zarachowaną została na zapadłe w międzyczasie podatki.

(Orzeczenie z dnia 2. marca 1910 L. 2138)

21. **Stempel do weksla.** Weksel wystawiony za granicą uważa się jako płatny za granicą, jeżeli adres akceptanta opiewa na zagranicę a z weksla nie jest widoczne żadne inne miejsce zapłaty; taki zatem weksel przez samo wprowadzenie do kraju nie podlega należności.

(Orzeczenie z dnia 8. marca 1910 L. 2305)

22. **Podatek.** Z orzeczeniem, że pewna strona podlega podatkowi wedle II. rozdziału ustawy o podatkach osobistych może być połączone także równocześnie wezwanie do złożenia fasyi.

Jak długo zeznanie nie zostało złożone, tak długo bieg czasu potrzebnego do przedawnienia jest wstrzymany, choćby nawet władze podatkowe były w posiadaniu dat, potrzebnych do wymiaru podatku.

(Orzeczenie z dnia 15. marca 1910 L. 2649).

23. **Ekwiwalent.** Fundacje utworzone z powodu jubileuszu panowania cesarza, nie są z tego tytułu uwolnione od należności ekwiwalentowej

Fundacya mająca na celu wynagradzanie za długoletnią i wierną służbę, nie jest fundacją dobroczynną lub humanitarną.

(Orzeczenie z dnia 17. marca 1910 L. 2734).

24. **Cesya.** Jeśli debitor cessus w dokumencie cessyjnym nie tylko dług uznaje, lecz zawiera z nowym wierzycielem nowe porozumienie co do podwyżki stopy procentowej, w takim razie to oświadczenie podlega należności wedle skali II. od cedowanej kwoty, jeśli pierwotny interes nie był podciągnięty pod należność skalową.

(Orzeczenie z dnia 29. marca 1910 L. 2892).

25. **Podatek.** Jeśli jakieś stowarzyszenie które w myśl swoich statutów nie przedstawia się jako towarzystwo wytwórcze, wbrew statutowi podejmuje się interesów, które leżą w ramach towarzystwa wytwórczego, wówczas nie może rościć sobie pre-

tensyi. do przywilejów podatkowych, przyznanych towarzystwom wytwórczym.

(Orzeczenie z dnia 31. marca 1910 L. 3256)

26. Podatek. Przy ustaleniu czystego zysku obrotowego kasy oszczędności stanowią wydatki poniesione celem obliczenia taryfy dla utworzonej przy tejże kasie, kasy zaopatrzenia rent na starość, pozycyę potrącałą.

(Orzeczenie z dnia 6. kwietnia 1910 L. 3304).

(C. d. n.).

NOTATKI.

Szkolne kasy oszczędności C. k. Rada szkolna krajowa we Lwowie reskryptem z dnia 16. stycznia 1912 L. 21656/VI, zatwierdziła przedłożony przez Związek galicyjskich kas oszczędności, statut dla szkolnych kas oszczędności.

Miejska kasa oszczędności we Lwowie. Zatwierdzenie statutu miejskiej kasy oszczędności i połączonej z zakładem zastawniczym nadeszło już do prezydium miasta. Niedawno zajmował się tą sprawą magistrat i uchwalił przedłożyć Radzie miejskiej wnioski co do koniecznych zarządzeń w celu wprowadzenia w życie obu tych nowych instytucji. A więc przedewszystkiem Rada wybierze wydział zarządzający, który mianuje dyrekcję i zorganizuje kasę, a następnie dokonana będzie emisya pożyczki miejskiej jeszcze z r. 1895 w kwocie 200 000 kor. Kwota ta przeznaczona na pokrywanie ewentualnych deficytów zakładu zastawniczego, umieszczona będzie na procent w miejskiej kasie oszczędności. Funkcye swe obydwie instytucye rozpoczną po załatwieniu formalności, przypuszczalnie do 2 miesięcy.

Na posiedzeniu zaś Rady miejskiej, odbytem w dniu 18. stycznia, wybrany został Wydział Wielki w skład którego weszli: Prezydent miasta p. Neumann Józef, tudzież wiceprezydenci Dr. Rutowski Tadeusz i Dr. Stahl Leonard oraz radni pp. Dr. Adam, Bartoń, Beiser, Ciuchciński, Dr. Dwernicki, Lewicki Bolesław, Philipp, Rawski, Schneider, Wczelak, Zgórski Józef i Dr. Zakrzewski.

Zarazem uchwalono wstawić do budżetu kwotę K. 200.000 — jako dotacyę dla miejskiego zakładu zastawniczego, który ma wejść w życie z początkiem maja r. b.

Powiatowa Kasa Oszczędności w Buczaczu objęła z dniem 1. stycznia 1912, zastępstwo Banku austriacko-węgierskiego obok zastępstw dotychczasowych a to Banku krajowego i Banku przemysłowego we Lwowie.

Dr. Gustaw Pöschl, adwokat, kawaler orderu żelaznej korony III. klasy, członek wydziału Związku czeskich kas oszczędności, dyrektor Kasy oszczędności w Mielniku (Czechy) i wielce zasłużony działacz na polu kas oszczędności, zmarł dnia 31. grudnia 1911.

Urządzenie loteryj fantowych. Ministerstwo skarbu w porozumieniu z ministerstwem spraw wewnętrznych rozporządzeniem z dnia 14. lipca 1911. Dz. rozp. m. sk. nr. 124 wydało postanowienia co do urządzania loteryj fantowych. Wedle tego rozporządzenia podania o zezwolenie na urządzenie loteryi mają być wniesione do władzy politycznej I. instancji i mają one zawierać: liczbę losów przeznaczonych do wydania, cenę losu, ogólną wartość wygranych, cel, na jaki ma być czysty dochód przeznaczony, jakoteż termin ciągnięcia. Podania te mają być zaopatrzone stemplem na 2 korony.

W ogólności loterye fantowe podlegają taksie wynoszącej 10% kapitału gry. Loteryom urządzanym na cele ogólnie pożyteczne może być dany opust połowy taksy. Zwolnienie całkowite od taksy może być przyznane loteryom urządzanym na budowę kościołów, na cele straży pożarnych i towarzystwom upiększenia miast — tym ostatnim o ile służą celom publicznym. Loterye z kapitałem gry najwyżej do 200 koron są wolne od taksy.

Co do należytości rozporządzenie postanawia, że po myśli §. 8 a ustawy z dnia 31. marca 1890 dz. p. p. nr. 53, ma być przed losowaniem od całej sumy dozwolonych wedle planu gry, wkładek i bez względu na ilość sprzedanych losów uiszczona należytość wedle skali II. Losy loteryj, urządzanych na cele dobroczynne, lub przy których łączna suma wkładek gry nie przenosi kwoty 1000 K. — są wolne od tej należytości.

Dyrekcye dochodów loteryjnych są upoważnione w szczególności uwzględnienia godnych wypadkach zarządzić zwrot taksy za niesprzedane losy, które pozostają w posiadaniu urządzających loteryę, jeżeli odnośne podanie z wiarygodnym dowodem co do losów niesprzedanych, wniesione będzie w przeciągu dwóch miesięcy od terminu losowania. Zwrot należytości w żadnym wypadku nie będzie dozwolony.

Starostwo w Radziechowie. Z dniem 1. stycznia 1912 utworzone zostało nowe starostwo w Radziechowie. Okręg urzędowy tego starostwa, po myśli obwieszczenia c. k. namiestnictwa spraw wewnętrznych z dnia 6. grudnia 1911, dz. p. p. nr. 225 obejmować będzie powiaty sądowe Łopatyn i Radziechów, które wydzielone zostaną z powiatów politycznych Brody i Kamionka strumiłowa.

Nowe czasopismo: „Jarskie Życie.“

Z nadchodzącym Nowym Rokiem zacznie wychodzić w Berlinie. Będzie to miesięcznik c t y c z n y dla reformy społecznej o kierunku regeneracyjno-szwolennym — dla wszystkich warstw społeczeństwa naszego. Całoroczna przedpłata wynosi tylko 4 M. — 4.80 kor. — 2 rb. Numer styczniowy odebrać może każdy bezpłatnie w księgarniach lub wprost przez wydawnictwo „Hygieia“. Berlin N., Weissenburgerstr. 27.

Rękodzielnik. Z dniem 1 stycznia 1912 przystąpił Instytut technologiczny Izby handlowej i przemysłowej do wydawania dwutygodnika „Rękodzielnik“. Dwutygodnik ten będzie organem instytutu tego, tudzież Związku stowarzyszeń przemysłowych, i służyć ma przedewszystkiem sprawom i interesom przemysłu rękodzielniczego. Dotychczas wyszły dwa numery tego czasopisma — i oba przedstawiają się bardzo dobrze, zawierają bowiem cały szereg bardzo ciekawych pouczających artykułów, które mogą interesować nie tylko sfery rękodzielnicze — ale także tych wszystkich, którym nie jest obojętną akcyą około podniesienia przemysłu rękodzielniczego na wyższy poziom rozwoju i zapewnienia mu dobrobytu i tego społecznego znaczenia, jakie mu się słusznie należy.

Pismo to polecamy szczególniejszej uwadze naszych kas oszczędności, zwłaszcza miejskich.

Darowizna wkładki na książeczkę. Małoletni A. był właścicielem książeczki wkładkowej, na którą sam złożył 30 koron. Książeczkę tę oddał swemu wujowi B., który na tę książeczkę dołożył jeszcze 500 koron, mówiąc, że w ten sposób chce wykonać wolę swą wyrażoną w testamencie, zrobionym na korzyść małoletniego A. Wuj atoli w krótkim czasie podjął całą wkładkę, chociaż zaraz po

włożeniu kwoty K. 500 — pokazał tę książeczkę swemu siostrzeńcowi A, mówiąc „popatrz, wiele ty teraz masz w kasie oszczędności“. A. zaskarżył przeto B. o zwrot całej na książeczkę złożonej sumy i wygrał we wszystkich instancjach, a to z następujących powodów

B. miał książeczkę małoletniego A. w przechowaniu, był przeto dzierzycielem. B. nie miał prawa, jako dzierzyciel zmieniać samowolnie zasady dzierżenia (§. 318. 319. powsz. ks. ust. cyw.). Przez dołożenie kwoty K. 500 — do książeczki, jakoteż przez oświadczenie B., jego wola uczynienia darowizny, jakoteż wola przechowania dalej książeczki w imieniu A. dostatecznie została wykazaną; a zatem w tym wypadku zachodzi darowizna z wydaniem (przez oświadczenie).

Wykreślenie prawa zastawu wbrew woi i dłużnika. Wierzyciel hipoteczny może nawet wbrew woli dłużnika hipotecznego we własnym imieniu spowodować wykreślenie prawa zastawu. Sprawa przedstawiała się następująco: A. (wierzyciel łą-

cznych hipotek) zwalnia częściowo z pod prawa zastawu, ciężącego na czterech hipotekach, dwie hipoteki i uzyskuje wykreślenie tego prawa odnośnie co do dwóch hipotek — B (właściciel zwolnionych nieruchomości) wnosi rekurs, motywując go tem, że wykreślenie to nastąpiło bez jego woli — i rekurs ten wygrywa. — Najwyższy Sąd atoli przywrócił wyrok pierwszego sędziego a to z następujących powodów:

Wedle §. 15. ustawy o księgach gruntowych każdy wierzyciel łącznej hipoteki jest uprawniony żądać zupełnego zaspokojenia swej pretensyi z którejkolwiek hipoteki; może zatem niezależnie od porozumienia się z dłużnikiem hipotecznym, każdą część zwolnić z pod prawa zastawu. — Następnie po myśli §. 469. ust. cyw. prawo zastawu na nieruchomości gaśnie, nie z chwilą zwolnienia, lecz dopiero z chwilą wykreślenia z ksiąg gruntowych. Wobec tego wierzyciel zastawu może we własnym imieniu żądać wykreślenia prawa zastawu.

Ruch wkładek

w Związkowych kasach oszczędności za miesiąc grudzień 1911.

	%	Stan kapitału wkładowego z dniem 30. listopada 1911		W ciągu miesiąca grudnia 1911.						Różnica		Stan kapitału wkładowego z dniem 31. grudnia 1911		
		K.	h.	wynosiły wkładki			zwrócone			K.	h.	K.	h.	
				Stron	K.	h.	Stron	K.	h.					
Bochnia . . . . . m.	5	3,825.215	42	296	96.487	85	292	96.482	72	—	44	87	3,825.170	55
Bochnia . . . . . p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
(filia w Limanowej)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bohorodeczany . . . . . p.	5	1,065.398	79	89	24.203	68	72	18.087	15	+	6.116	53	1,071.515	32
Brzeżany . . . . . p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brzesko* . . . . . p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Buczacz* . . . . . p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dąbrowa . . . . . m.	4 1/2 — 5	1,076.842	80	119	62.772	64	68	54.300	—	+	8.382	56	1,108.780	77
Dobromil* . . . . . m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Drohobycz . . . . . m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gródek Jagielloński* . . . . . p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Horodenka . . . . . p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jarosław . . . . . m.	4 1/2	2,777.190	04	205	806.449	50	208	296.776	67	+	513.672	83	3,949.874	68
Jasło* . . . . . m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kałuż . . . . . m.	4	628.963	60	82	28.527	06	77	31.938	70	—	3.411	64	637.003	80
Kałuż . . . . . p.	4 1/2	341.734	60	—	—	—	25	1.091	59	—	1.091	59	348.335	79
Kołomyja . . . . . m.	4 1/2	5,608.971	81	412	165.124	34	394	173.659	—	—	8.534	66	5,719.249	15
Kraków* . . . . . m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kraków . . . . . p.	4	24,422.218	54	2047	965.565	14	1936	827.880	78	+	137.684	36	24,559.902	90
Krosno . . . . . m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lwów . . . . . gal.	4	109,319.571	95	9690	4,186.026	48	8810	3,447.214	19	+	738.812	29	112,089.277	16
Mielec . . . . . p.	—	982.856	01	135	49.963	65	58	36.457	50	+	13.506	15	1,017.783	81
Myślenice . . . . . p.	4 1/2	2,396.471	67	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,396.471	67
Nowy Sącz . . . . . m.	—	5,136.128	54	348	111.922	55	298	174.213	26	—	62.269	71	5,073.837	83
Nowy Targ* . . . . . p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Podgórze . . . . . m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Przemysł . . . . . m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ropczyce . . . . . p.	4 1/2	1,705.268	36	139	59.112	15	92	46.043	40	+	13.068	75	1,753.918	60
Rudki . . . . . p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rzeszów . . . . . m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sambor . . . . . m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sambor* . . . . . p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sanok . . . . . m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sniatyn . . . . . m.	5 1/2	812.450	43	110	36.319	55	75	31.992	91	+	4.326	64	836.490	11
Sniatyn* . . . . . p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sokal . . . . . m.	4 1/2	1,826.288	23	109	50.211	07	128	61.354	76	—	11.143	69	1,854.105	94
Stryj . . . . . m.	4 1/2	4,766.559	13	480	328.407	98	390	207.014	11	+	121.393	87	4,887.953	—
Tarnobrzeg . . . . . p.	—	2,000.839	23	107	96.518	24	71	112.946	91	—	16.428	67	1,984.410	56
Tarnopol . . . . . m.	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tlumacz* . . . . . p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trembowla* . . . . . p.	4 1/2	1,022.313	83	109	61.65	26	78	53.627	69	+	8.027	57	1,051.272	18
Wadowice . . . . . p.	4	5,046.988	88	525	223.077	65	433	221.706	64	+	1.371	01	5,135.197	98
Wieliczka* . . . . . p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zaleszczyki . . . . . p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

*) Do chwili zamknięcia numeru wykazu nie otrzymaliśmy.

W tem dopisano % ad 1) 23.555-33, — ad 2) 59.011-81, — ad 3) 11.451-84, — ad 4) 7.692-78, — ad 5) 1.188-12, — ad 6) 2.030.892-92, — ad 7) 21.421-65, — ad 8) 35.581-49, — ad 9) 19.713-04, — ad 10) 38.961-40, — ad 11) 44.310-62, — ad 12) 20.930-78, ad 13) 86.988-59.

Jako korzystną lokację kapitału polecamy

4 ¹/₂ %

Listy zastawne

Banku Galicyjskiego
dla handlu i przemysłu
w Krakowie

wolne od podatku.

Listy te, mające **popularne bezpieczeństwo**, nadają się do lokowania funduszy sierocych w depozytach sądowych, oraz mogą być użyte na wady, kaucje małżeńskie i t. p.

Powyższe listy są do nabycia w Kancelarzu Banku po kursie dziennym.

Filia c. k. uprz. austriackiego

Zakładu kredytowego

dla handlu i przemysłu

WE LWOWIE

wydaje codziennie (z wyjątkiem niedziel i świąt) w godzinach od 9 do 12 przedpoł. i od 3 do 4 popoł.

książeczki wkładowe

z 4% oprocentowaniem

Na żądanie wypłaca kwoty do 5000 k. jednego dnia i na jedną książeczkę bez wypowiedzenia.

Kupuje i sprzedaje

wszelkie papiery wartościowe i monety po kursie dziennym bez doliczenia prowizji, wydaje przekazy i akredytywy na zagraniczne miejsca, przyjmuje zlecenia giełdowe, bierze w przechowanie papiery wartościowe i udziela na nie zaliczek.

FILIA

Pragskiego Banku Kredytowego

we Lwowie, ul. Karola Ludwika 1. 29

(Nr. telefonu 937, 946, 846).

Zakład centralny w Pradze. Filie w Kolinie Olomuńcu i Brodach.

Wpłacony kapitał akcyjny K. 9,000.000.

Fundusze rezerwowe i gwarancyjne K. 4,100.000.

Korzystne załatwianie

wszelkich transakcji bankowych i lokacji kapitałów

Kupno i sprzedaż papierów wartościowych. — Przeprowadzanie wszelkich obrotów giełdowych na targach krajowych i zagranicznych.

Promesy, Losy (Sprzedaż losów za wypłatą w rachunku bieżącym). — Otwieranie kredytów i udzielanie zaliczek na pokład papierów wartościowych. — Przyjmowanie w przechowanie i w zarząd papierów wartościowych. — Ubezpieczanie losów i efektów od strat z powodu wylosowania. — Wykupno płatnych kuponów i wylosowanych papierów wartościowych. **Listy polecające i akredytywy na sezony podróży.** — **Eskont weksli.** — **Inkasa i wypłaty w kraju i na miejsca zagraniczne.** — **Wkładowe pieniężne**, na książeczki wkładowe (podatek rentowy opłaca Bank) oprocentowuje po

4 ¹/₂ procent

na asygnaty kasowe z 90-dniowym wypowiedzeniem: oprocentowanie po 4 ¹/₄ % i w rachunku bieżącym.

Oddział komercyjalny:

Finansowanie przedsiębiorstw przemysłowych i budowlanych, kredyty na podatki i cła. Zaliczkowanie faktur towarowych. Kupno i sprzedaż w drodze komisowej towarów i zaliczkowanie tychże.

Wiedeński Bank Związkowy

FILIA WE LWOWIE.

Lwów

Kapitał akcyjny:

K. 80,000.000.

Fundusze rezerwowe:

K. 23,027,428-13.

we własnym gmachu przy

ul. Jagiellońskiej 13.

Telefon nr. 57. Dyrekcya

Telefon nr. 358. Kantor wymiany.

Zakład centralny **Wiedeń**

FILIE: Augsburg, Z. Borno, Budapeszt, Czerułowce, Grac, Prosejów, W. Naudstadt i St. Pölten
12 kantorów wymiany i kas depozytowe we Wiedniu.

Załatwia wszelkie interesa bankowe oraz transakcje w zakresie kantorów wymiany wchodzące a mianowicie:

Przyjmuje wkładki w rachunku czekowym i w rachunku bieżącym. Przyjmuje wkładki na 4% książeczki wkładowe. Oprocentowanie rozpoczyna się z dniem następnym po złożeniu wkładki a kończy się z dniem poprzedzającym podjęcie wkładki. Podatek rentowy opłaca bank z własnych funduszy. **Eskontuje weksle**, otwiera kredyty i udziela zaliczek w podkład papierów wartościowych. Przeprowadza wszelkie obroty **giełdowe** na targach krajowych i zagranicznych. **Kupuje i sprzedaje papiery wartościowe, waluty i przekazy** na zagraniczne miejsca.

Wydaje listy kredytowe na wszystkie kraje. Wymienia kupony i wylosowane papiery wartościowe. Inkasuje weksle we wszystkich miejscach krajowych i zagranicznych. Przechowuje papiery wartościowe i zarządza nimi. Ubezpiecza papiery wartościowe przed stratami z wylosowania. Kławi-kuje bezpłatnie numera losów i innych papierów wartościowych, podlegających losowaniu. Najkorzystniejsze. Pilne czuwanie nad interesami klientów. Ułatwienia wszelkiego rodzaju, umożliwione doświadczeniem i rozgądzonymi siłami w całym świecie kupieckim.